

Resa med krigsbarn

■ Det var så mörkt i Helsingfors den där kvällen. Inga gatlampor, inga ljusa fönster, bilarna körde med avskärmat blått ljus. Jag sökte mig till stationen – det skulle igen avgå ett tåg med barn till Sverige – fredslandet.

På stationen, mammor som tårögda lämnade sina barn i vår vård, för att de tillfälligt skulle få fosterhem, mat och ömhet, men med ett språk som våra ungar inte förstod ett ord av. Det var ett långt tåg, vagn efter vagn med sovvagnar för ingen visste hur länge resan skulle vara. En del barn var glada och uppsluppna, en del låg på sina bäddar som små stumma knyten, en del bara grät. Hur räckte vi till för alla?

Stopp i Uleåborg

Första natten gick någorlunda, men i Uleåborgstrakten blev det stopp, bombplan över Uleåborg. Vi måste lämna tåget och gick med våra skyddslingar till en bondgård medan vårt tåg for vidare. Där var vi hela dagen. Det var säkert överenskommet med gården, de kokade potatissoppa som barnen fick. Vi var mest ute, det var kallt men barnen var ordentligt påpaltade – det var ett schå att klä av och på dem vid behov.

Tåget kom tillbaka på kvällen och vi fick igen föra våra trötta barn till tåget. De somnade så fort de kom i sina kojor. De minsta fick sova skavfötters, och syskon i samma säng. På morgonen var vi framme vid gränsen i Torneå-Haparanda, som vi passerade utan vidare. Där väntade det svenska tåget och svenska lottor, och de stackars barnen överlämnades igen i främmande händer. De fördes vagnsvis till bastun, för att av-

lusas, hette det.

Snälla tanter

Vi fick förklara för barnen att det var världens snällaste tanter, fast de talade så besynnerligt, och att de skulle få världens godaste mat och gå snällt i bastun först och vara snälla och kram och puss från oss. Vi fick sen äta på Haparanda station, och det smakade. Vi åt otroliga mängder. Jag minns ännu att det var makaroni och köttbullar. På kvällen var vi på Haparanda stadshotell, där var bullersamt värre men då de finska krigsnyheterna kom var det knäpptyst.

Min kamrat som jag delade kupé med var så orolig för sin bror vid fronten, som de inte hört av på en tid. När vi vandrade tillbaka till vårt tåg i Torneå på kvällen träffade hon, bekanta pojkar vid gränsen.

"Hej, sade de, det var ledsamt med din bror som stupat". Hon brast i gråt: "Hur vet ni det".

"Hans dödsannons var i dagens Husis".

Sov i bagagehyllan

På Torneå station var tidningskiosken stängd. Vi såg tidningen där men den var så viken så man såg bara en del av annonsen. Det var dramatik, och ett sprakande norrsken över hela himlen.

Vi var ovana med mat i såna mängder som vi ätit. Det blev långa köer i varje vagn utanför WC-dörren. Och så startade hemresan.

I Riihimäki hade stationen bombats så vi fick vänta i timmar men då sov jag. Det var ju trångt på tåget, men jag klev upp på bagagehyllan, den var som en hängmatta, och sov så gott som aldrig förr.

KARIN GRÖNLUND

Uleå 28/11 - 99